

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
مازندران
دانشکده بهداشت

نقشه پژوهشی گروه

حشره‌شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین

مقدمه:

دانشگاه علوم پزشکی مازندران به علت اهمیت و سابقه بیماری‌های منتقله نظیر مالاریا، لیشمانیوز، تب دانگ و سایر بیماری‌های منتقله بوسیله بندپایان (حشرات و کنه‌ها) در سال ۱۳۷۶ مبادرت به تاسیس گروه حشره‌شناسی پزشکی نمود. گروه حشره‌شناسی پزشکی در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ موفق به پذیرش دانشجوی حشره‌شناسی پزشکی در مقطع PhD در مرکز تحقیقات علوم بهداشتی شد. این گروه از نیمسال اول سال ۱۳۹۳ اقدام به پذیرش چهار دانشجوی کارشناسی ارشد حشره‌شناسی پزشکی کرده است و تا حال و پس از طی ۶ دوره و پذیرش ۳۰ دانشجو، تعداد ۲۳ نفر دانش‌آموخته شده‌اند.

فعالیت‌های آموزشی گروه علاوه بر تربیت دانشجو در حوزه‌های تخصصی رشته حشره‌شناسی پزشکی در مقاطع مختلف تحصیلات تکمیلی شامل تدریس دروس مرتبط با حشره‌شناسی پزشکی در سایر دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی مازندران نیز می‌باشد.

اهمیت پژوهش در گروه:

با توجه به اهمیت فعالیت‌های پژوهشی در گروه، اهم این فعالیت‌ها شامل اجرای طرح‌های تحقیقاتی مختلف در ارتباط با بیولوژی، اکولوژی و مقاومت ناقلین مالاریا، تب دانگ و سایر کولیسیده‌ها، لیشمانیوزها، کنه‌ها، CCHF، اثرات سموم بر روی ناقلین، مقاومت‌های بیوشیمیایی و ژنتیکی ناقلین، میازیس، عقرب‌گزیدگی، پدیلولوزیس، ارتباط انگل و ناقل، حشره‌شناسی مولکولی، ارزشیابی سموم، سایر بندپایان مهم پزشکی، چونندگان مهم پزشکی و اجرای طرح‌های تحقیقاتی مشترک با مراکز تحقیقاتی و دانشگاه‌های داخل و خارج کشور می‌باشد.

توانمندی‌ها و ظرفیت‌های گروه:

این گروه دارای چهار عضو هیات علمی (یک استاد و سه استادیار) می‌باشد. گروه حشره‌شناسی پزشکی با در اختیار داشتن سه آزمایشگاه تخصصی حشره‌شناسی شامل آزمایشگاه سیستماتیک، آزمایشگاه بیوشیمیایی و آزمایشگاه مولکولی و با دارا بودن انسکتاریوم پرورش حشرات و سایر بندپایان ناقلین بیماری‌ها در حوزه‌های مختلف حشره‌شناسی پزشکی مشغول به تربیت دانشجو، انجام طرح‌های پژوهشی و تبیین چشم‌اندازهای گروه حشره‌شناسی پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی مازندران می‌باشد.

همکاری و مشارکت در برگزاری دوره‌های مدیریت و برنامه‌ریزی کنترل مالاریا در ایستگاه‌های تحقیقات بهداشتی کشور، برگزاری دوره‌های بین‌المللی کنترل مالاریا در سازمان جهانی بهداشت (WHO) (به مدیریت دکتر احمد علی عنایتی)، استفاده از ظرفیت‌های پژوهشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی و کمیته

تحقیقات دانشجویی، مشارکت و همکاری با سایر سازمان ها و مراکز جهت مبارزه با ناقلین بیماری ها را می توان از جمله ظرفیت های گروه دانست.

محورهای پژوهشی گروه:

- مطالعات اکولوژیک: تعیین الگوی پراکنش و ساختارهای جمعیتی ناقلین بیماری ها در سطح استان مازندران؛ تعیین مخازن و کانون های بیماری های منتقله توسط بندپایان و عوامل موثر بر آن؛ تعیین وفور ناقلین لیشمانیوز، تب دنگی، تب کریمه کنگو و سایر موارد در سطح استان مازندران؛ تعیین تنوع گونه ای (Species Diversity) ناقلین بیماری ها
- مطالعات سم شناسی و مقاومت آفت کش ها: ارزیابی اثرات حشره کش های رایج روی ناقلین بیماری ها از جمله پشه ها و کنه ها با استفاده از روش های زیست سنجی؛ ارزیابی اثرات زیست محیطی حشره کش ها و مباحث مربوط به باقیمانده سموم در محیط؛ تعیین میزان سطوح مقاومت ناقلین بیماری ها نسبت به حشره کش های شیمیایی با تکیه بر روش های بیوشیمیایی و آنزیمی
- مطالعات سیستماتیک: شناسایی فون عقرب ها، کنه ها، پشه ها و سایر جوندگان مضر (مخزن لیشمانیوز)؛ موضوعات مرتبط با حشره شناسی در پزشکی قانونی
- مطالعات مولکولی: ارزیابی مقاومت های مولکولی در حشرات نسبت به آفت کش ها؛ تعیین Genetic Diversity و Gene flow گونه های ناقل بیماری ها؛ مطالعه در خصوص استخراج انواع آنتی بادی و تهیه واکسن از همولنف و بزاق ناقلین بیماری ها
- مطالعات در زمینه کنترل بیولوژیک: مطالعه روی گیاهان منطقه در جهت استخراج انواع عصاره های گیاهی و کاربرد آن در دفع یا کنترل بندپایان مضر پزشکی؛ تولید سموم میکروبی با استفاده از عوامل بیولوژیک (قارچ ها) و ارزیابی کارایی آن ها در جهت کنترل ناقلین بیماری ها؛ تعیین حساس ترین مراحل زندگی ناقلین بیماری ها با تکیه بر پارامترهای جدول زندگی

اهداف و برنامه های گروه برای سال ۱۳۹۹ :

جدول پایش راهبردی پژوهشی گروه حشره شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین (تعداد اعضاء فعال: ۴ نفر)

ردیف	عنوان فعالیت	تعداد تحقق یافته (۹۸)	تعداد مورد انتظار (۹۹)
۱	مقالات نمایه یک	۴	۵
۲	مقالات نمایه دو	۰	۱
۳	مقالات نمایه سه	۰	۱
۴	مقالات نمایه چهار	۶	۸
۵	مقالات بدون نمایه	۰	۱
۶	طرح تحقیقاتی مصوب	۷	۸